

گزارش فراخوان «جایزه ویدئویی جوانان بومی وایپو ۲۰۲۶»

WIPO Video Prize for Indigenous Youth 2026

سازمان جهانی مالکیت فکری (WIPO) در سال ۲۰۲۶ فراخوان «جایزه ویدئویی جوانان بومی» را با هدف معرفی و برجسته‌سازی خلاقیت جوانان متعلق به مردمان بومی (Indigenous Peoples) و افزایش آگاهی آنان و جوامعشان نسبت به نقش نظام مالکیت فکری، به‌ویژه حق مؤلف، در حمایت از آثار خلاقانه منتشر کرده است. موضوع مسابقه در سال جاری «تجلی دانش و خلاقیت مردمان بومی در عرصه عمل» (Indigenous Peoples' Know-How and Creativity in Action) تعیین شده است. شرکت‌کنندگان باید از طریق یک ویدئوی کوتاه، شیوه‌ای خلاقانه از حضور و استمرار دانش سنتی و نمود فرهنگی سنتی در زندگی جوامع خود را به تصویر بکشند. از جمله موضوعات پیشنهادی وایپو می‌توان به صنایع و هنرهای سنتی مانند بافندگی، سفالگری، مهره‌دوزی و کنده‌کاری؛ داستان‌گویی، روایت‌ها و اجراهای سنتی؛ تهیه داروهای گیاهی، درمان‌های طبیعی و غذاهای سنتی و همچنین شیوه‌های سنتی مرتبط با کشاورزی، محیط زیست و پزشکی اشاره کرد.

شرایط شرکت در مسابقه

مسابقه برای افراد یا گروه‌هایی از افراد برگزار می‌شود که عضو یکی از مردمان بومی (Indigenous People) واقع در یکی از کشورهای عضو وایپو باشند. شرکت‌کنندگان باید در تاریخ پایان مهلت ارسال آثار، یعنی ۶ نوامبر ۲۰۲۶ (۵ آبان ۱۴۰۵)، بین ۱۸ تا ۳۵ سال داشته باشند. وایپو می‌تواند در صورت لزوم مدرک رسمی اثبات سن را مطالبه کند.

شرکت به صورت فردی یا گروهی امکان‌پذیر است و گروه‌ها می‌توانند حداکثر ۱۰ عضو داشته باشند. هر فرد صرفاً می‌تواند یک اثر فردی ارسال کند یا عضو یک اثر گروهی باشد و امکان حضور هم‌زمان در هر دو قالب وجود ندارد.

ویدئو باید توسط خود فرد یا اعضای گروه تهیه شده و پیش از این به صورت آنلاین منتشر نشده باشد و در هیچ مسابقه یا پلتفرم دیگری نیز مورد تقدیر قرار نگرفته یا برنده جایزه نشده باشد. شرکت‌کننده یا اعضای گروه باید پدیدآورندگان اثر بوده و حقوق لازم نسبت به تمام اجزای آن را در اختیار داشته باشند. در صورت استفاده از آثار متعلق به اشخاص ثالث، از جمله موسیقی، اخذ مجوز مربوط ضروری است.

ویدئو باید در قالب MP4 و با مدت زمان حداقل یک و حداکثر سه دقیقه تهیه شود. مطابق مقررات مسابقه، ویدئو نباید دارای watermark، زیرنویس یا caption درج‌شده روی تصویر باشد.

چنانچه ویدئو دارای روایت صوتی باشد، متن روایت باید ارائه شود. در صورتی که روایت به زبانی غیر از عربی، چینی، انگلیسی، فرانسوی، پرتغالی، روسی یا اسپانیایی باشد — از جمله زبان‌های بومی — علاوه بر متن زبان اصلی، ترجمه آن به یکی از زبان‌های مذکور نیز باید ارائه شود.

استفاده از هوش مصنوعی

بر اساس مقررات مسابقه، ویدئوهای تولیدشده توسط هوش مصنوعی یا سایر نرم‌افزارهای تولیدکننده ویدئو پذیرفته نمی‌شوند. همچنین شرکت‌کننده موظف است هرگونه استفاده از ابزارهای هوش مصنوعی در مرحله ویرایش ویدئو را اظهار کند.

مدارک و اطلاعات همراه اثر

علاوه بر ویدئو، متقاضی باید عنوان اثر؛ توضیحی حداکثر ۱۰۰ کلمه‌ای درباره ارتباط ویدئو با موضوع مسابقه و دیدگاه خود؛ معرفی شخصی حداکثر ۱۰۰ کلمه‌ای؛ و توضیحی حداکثر ۱۵۰ کلمه‌ای درباره Indigenous People که به آن تعلق دارد، نحوه ارتباط و مشارکت خود با آن جامعه و چگونگی انتفاع جامعه از کسب جایزه را ارائه کند. همچنین اطلاعات هویتی و تماس و اطلاعات کلی مربوط به تجهیزات مورد استفاده برای ساخت ویدئو باید در سامانه درج شود.

نکته قابل توجه آن است که وایپو می‌تواند از افراد راه‌یافته به فهرست نهایی یا برندگان احتمالی درخواست کند نامه‌ای از سازمان یا نهاد نماینده Indigenous People مربوطه مبنی بر تأیید عضویت متقاضی در آن جامعه ارائه کنند. از این رو صرف پرداختن به دانش سنتی یا فرهنگ یک جامعه برای احراز شرایط مسابقه کافی نبوده و تعلق خود شرکت‌کننده به Indigenous People مورد نظر یکی از شروط اصلی است.

ملاحظات مربوط به دانش سنتی و حقوق جوامع

در مواردی که نمایش دانش سنتی یا اشکال بیان فرهنگی سنتی مستلزم کسب رضایت جامعه مربوطه باشد، شرکت‌کننده موظف به اخذ رضایت لازم است. همچنین حقوق عرفی مردمان بومی در ارتباط با دانش سنتی و اشکال بیان فرهنگی سنتی باید رعایت شود. در صورت حضور اشخاص قابل شناسایی در ویدئو، رضایت آنان نیز ضروری است. استفاده از تصویر یا نام اعضای درگذشته جامعه و نیز نمایش محتوای مقدس، محرمانه یا حساس تابع رضایت و قواعد جامعه مربوطه خواهد بود.

حق مؤلف اثر همچنان متعلق به پدیدآورنده باقی می‌ماند؛ با این حال، شرکت‌کننده مجوزی غیرانحصاری، غیرتجاری، بدون حق‌الامتیاز و جهانی برای استفاده از اثر در فعالیت‌های آموزشی، ترویجی، ظرفیت‌سازی و آرشیوی وایپو به این سازمان اعطا می‌کند.

نحوه داوری

آثار پذیرفته شده توسط هیأتی متشکل از سه فیلم ساز بومی شناخته شده در سطح بین المللی ارزیابی خواهند شد. داوری بر مبنای تجهیزات حرفه ای یا میزان تجربه فنی شرکت کنندگان انجام نمی شود و واپیو صراحتاً رویکردی «technology-neutral» اتخاذ کرده است؛ بنابراین استفاده از دوربین یا تجهیزات حرفه ای امتیاز مستقلى برای شرکت کننده ایجاد نمی کند.

معیارهای اصلی ارزیابی عبارت اند از:

۱. میزان بیان و انعکاس موضوع اصلی مسابقه؛

۲. اصالت و خلاقیت اثر؛

۳. بیان هنری؛

۴. قدرت الهام بخشی اثر؛

۵. جذابیت بصری؛

۶. تأثیر و ارتباط اثر با جامعه بومی مربوطه.

توضیحات همراه ویدئو و به ویژه شرح ارتباط متقاضی با جامعه خود نیز در فرایند ارزیابی مورد توجه قرار می گیرد. پس از انتخاب آثار نهایی، ویدئوهای منتخب در پلتفرم مسابقه منتشر می شوند و رأی گیری عمومی برای تعیین برنده People's Choice Prize صورت می گیرد. اثری که بیشترین رأی عمومی را کسب کند، برنده این بخش خواهد شد. انتخاب برندگان اصلی نیز توسط هیأت داوران انجام می شود.

جوایز

جوایز مسابقه به صورت تجهیزات دیجیتال و تا سقف ارزش های زیر اعطا می شود:

- رتبه اول: تجهیزات دیجیتال تا سقف ۴,۰۰۰ دلار آمریکا

- رتبه دوم: تجهیزات دیجیتال تا سقف ۳,۰۰۰ دلار آمریکا

- رتبه سوم: تجهیزات دیجیتال تا سقف ۲,۰۰۰ دلار آمریکا

- جایزه انتخاب مردمی (People's Choice): تجهیزات دیجیتال تا سقف ۱,۰۰۰ دلار آمریکا

علاوه بر این، پدیدآورندگان ۱۵ اثر برتر از فرصت های آموزشی ارائه شده توسط آکادمی واپیو (WIPO Academy) بهره مند خواهند شد. واپیو همچنین با توجه به تعداد و کیفیت آثار دریافتی می تواند تعدادی اثر را به عنوان Honorable Mention

انتخاب کند. هزینه ارسال جوایز اصلی بر عهده وایپو است؛ لیکن هزینه‌های جانبی احتمالی، از جمله مالیات‌های داخلی کشور دریافت‌کننده، بر عهده برنده خواهد بود.

تقویم زمانی مسابقه

- آخرین مهلت ارسال آثار: ۶ نوامبر ۲۰۲۶ / ۱۵ آبان ۱۴۰۵، ساعت ۲۳:۵۹ به وقت ژنو
- ارزیابی آثار و انتخاب فهرست نهایی و برندگان توسط داوران: تا ۲۵ نوامبر ۲۰۲۶ / ۴ آذر ۱۴۰۵
- اعلام آثار راه‌یافته به مرحله نهایی: ۳۰ نوامبر ۲۰۲۶ / ۹ آذر ۱۴۰۵
- آغاز رأی‌گیری عمومی: ۳۰ نوامبر ۲۰۲۶ / ۹ آذر ۱۴۰۵
- پایان رأی‌گیری عمومی: ۱۵ دسامبر ۲۰۲۶ / ۲۴ آذر ۱۴۰۵
- اعلام رسمی برندگان: مارس ۲۰۲۷ / اسفند ۱۴۰۵ یا فروردین ۱۴۰۶؛ تاریخ دقیق اعلام برندگان هنوز از سوی وایپو تعیین نشده است.